

«Φίλε Jacques POOS παραμένεις αταλάντευτος σε αυτό που κρίνεις δίκαιο για τους Λαούς και τους Ανθρώπους...»

Του Καθηγητού κ. **Δημητρίου ΤΣΑΤΣΟΥ**
Ευρωβουλευτού

*Κύριε Υπουργέ,
Κύριε Πρότανη,
Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,
Κυρίες και Κύριοι,*

Οι σημαντικοί άνθρωποι φίλε Jacques POOS, όσο κι αν διαφέρουν τα επιτεύγματά τους, επιτεύγματα άλλοτε καλλιτεχνικά, άλλοτε πολιτιστικά, άλλοτε επιστημονικά και άλλοτε, υπό τη βαθύτερη έννοια, πολιτικά, κάπου συναντώνται. Οι σημαντικοί άνθρωποι τελικά έχουν κοινό λόγο και η λειτουργία τους στις κοινωνίες των ανθρώπων εκπέμπει μία ιδιαίτερη ποιότητα. Αυτή η ιδιαίτερη ποιότητα υπερβαίνει την ειδικότητα και τα επί μέρους.

Το Πανεπιστήμιό μας τιμά, με την πρόποσα όπως συνηθίζει περίσκεψη, αυτήν ακριβώς την ποιότητα, που προσφέρουν οι σημαντικοί. Είμαστε Ίδρυμα επιστημονικό με εξειδικευμένα Τμήματα, που όλα τους διακονούν τις κοινωνικές και τις πολιτικές επιστήμες. Κατ' εξοχήν η επιστήμη και οι λειτουργοί της νομιμοποιούνται να αναγνωρίζουν την ποιότητα.

Η πορεία της ζωής σου, φίλε Jacques POOS, σε ανέδειξε ως σημαντικό γιατί ήταν και είναι μία μόνιμη και ανεκτίμητη προσφορά στο μεγάλο νόημα που λέγεται «δημόσιος βίος». Προσφορά στη δημοκρατία, προσφορά στην κοινωνική δικαιοσύνη, προσφορά στην οικοδόμηση της Ευρώπης. Σήμερα που οι παναθρώπινες αξίες, ποδοπατούνται, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει απόλυτη ανάγκη του ήθους σου.

Τα ιδεώδη που υπηρετήσες και υπηρετείς είναι αντικείμενο και του δικού μας διδακτικού και ερευνητικού έργου. Ακριβώς αυτά φιλοδοξούμε και εμείς να εμπεδώσουμε στις συνειδήσεις των φοιτητών μας. Γι' αυτό νομιμοποιούμεθα να επισημαίνουμε την ποιότητα της προσφοράς και πέραν των ορίων του καθαρώς επιστημονικού έργου. Άλλωστε, η ποιότητα της ανθρώπινης στάσης αποτελεί το ιδεατό εκείνο, στο οποίο φτάνουμε υπερβαίνοντας το στάδιο της ειδικής γνώσης.

Επί δεκαπέντε ολόκληρα χρόνια, από το 1984 έως το 1999, υπήρξες Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών του Λουξεμβούργου. Με την ιδιότητα σου αυτή υπηρέτησες σε θέσεις καίριες κατά τρόπο, που προήγαγες τη συνεργασία των Λαών της Ευρώπης. Συνεργασία στην οποία βαθιά πιστεύεις.

Πρόεδρος της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, Πρόεδρος της Επιτροπής των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, τρεις φορές Προεδρεύων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είχες κρίσιμη συμμετοχή, ως διαπραγματευτής εκ μέρους του Λουξεμβούργου σε τρεις μεγάλους σταθμούς της ενωσιακής διαδικασίας και γενικότερα της ευρωπαϊκής ιστορίας, στην Ενιαία Πράξη (1986), στην Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) και στη Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997).

Είναι ενδεικτικό επίτευγμά σου ο τρόπος με τον οποίο η Προεδρία του Λουξεμβούργου προετοίμασε την αναθεώρηση των Συνθηκών της Ένωσης που θα ενσωμάτωνε η Συνθήκη του Μάαστριχτ. Όταν η επόμενη προεδρία, (η Ολλανδική), πέρασε στην τελική ευθεία με ένα νέο Σχέδιο Συνθήκης, αυτό δεν ευτύχησε να γεφυρώσει τις αντιθέσεις μας. Η Διακυβερνητική Διάσκεψη τότε ελέστρεψε και δέχθηκε το Σχέδιο Συνθήκης, που η Προεδρία του Λουξεμβούργου υπό την δική σου καθοδήγηση είχε ετοιμάσει.

Αυτά που είπα τα γνωρίζω, όπως τα γνωρίζει η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη, αλλά δεν είχα το προνόμιο να τα ζήσω προσωπικά.

Επέτρεπέ μου όμως να σταθώ φίλε Jacques POOS και σε όσα προσωπικά βίωσα και βιώνω κοντά σου μέσα από τη κοινή συμμετοχή μας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Σπάνια συναντά κανείς ανθρώπους των οποίων οι συμβολές ξεπερνούν ποιοτικά τα όρια του συγκεκριμένου. Τα κείμενά σου, ο λόγος σου και η στάση σου στα μέγιστα θεσμικά θέματα που σου εμπιστευτήκαμε, αποτελούν ταυτοχρόνως κι ένα είδος σεμνής, διακριτικής, αλλά και πολύτιμης διδαχής.

Δυσκολεύομαι βέβαια να ορίσω την έννοια της σεμνότητας και της διακριτικότητας και αυτό γιατί είναι δύο χαρακτηριστικά που γίνονται αντιληπτά ιδίως όταν λείπουν από κάποιον. Μένω όμως στη λέξη πολύτιμη συμβολή και διδαχή.

Η ουσία της πνευματικής σου προσωπικότητας είναι η τόσο λογική, όσο και ηθική συγκρότηση της σκέψης σου. Τι εννοώ, αφ' ενός με τη λογική και τι εννοώ αφ' ετέρου με την ηθική συγκρότηση της σκέψης σου.

Λογική συγκρότηση της νοητικής λειτουργίας υπάρχει όταν οι εξειδικευμένες σκέψεις, που προτείνουμε, ανάγονται σε θεμελιώδεις αφετηρίες, σε αρχές, σε πρωταρχικά, οπότε και αποτελούν ενότητα.

Οι δικές σου εξειδικευμένες τοποθετήσεις ανάγονται πράγματι σε αρχές: στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην αξία της δημοκρατίας, αλλά και στην ισοτιμία των κρατών. Είναι και οι τρεις αυτές αρχές βασικά θεμέλια της Ευρωπαϊκής Ενωσιακής Τάξης και γι' αυτό τις υπηρετείς από όλες τις θέσεις στις οποίες είχες βρεθεί και βρίσκεσαι. Σοφά είπες κάποτε, φίλε Jacques POOS: «Είναι εύκολο το πέρασμα από τον ένα ρόλο στον άλλο, γιατί η ευρωπαϊκή ενοποίηση δουλεύεται πάντα πάνω στο ίδιο κομμάτι πέτρας, που από διαφορετική πλευρά προσπαθούμε να διαμορφώσουμε».

Οι προτάσεις σου για την αναδιάρθρωση και τον τρόπο λειτουργίας του Συμβουλίου στην Συνταγματική Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως και η Έκθεσή σου

στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων σχετικά με την είσοδο της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υπακούουν σ' αυτή τη λογική.

Ως προς τον πυρήνα αυτής της λογικής είσαι άτεγκτος, έστω και αν καμιά φορά μένεις μόνος με την άποψή σου. Στο σημείο αυτό μου φέρνεις στο νου τους στίχους του Κίπλινγκ: «Αν μπορείς τον εαυτό σου να εμπιστευέσαι, όταν όλοι οι άλλοι σε αμφισβητούν, αλλά και να μπορείς να δικαιολογείς την αμφιβολία τους αυτή».

Πρέπει να είναι η πίστη σου αυτή, όμως, που κάνει τελικά και τους άλλους να σε ακούσουν και να σε σέβονται. Και τις απόψεις σου δε δίστασες ποτέ να τις εκφράσεις, ούτε στα πλαίσια του εθνικού Κόμματος, που σου εμπιστεύθηκε σημαντικά λειτουργήματα, ούτε στο εσωτερικό του Κόμματος των Σοσιαλιστών στο Ευρωκοινοβούλιο, το οποίο αντιμετωπίζεις και αναδεικνύεις σε χώρο συμφιλίωσης των πολιτισμών μας.

Θέλω να μιλήσω και για την άλλη ιδιότητα της σκέψης σου. Αναφέρομαι στην ηθική της συγκρότηση. Η διανοητική λειτουργία του ανθρώπου, ιδίως όταν αυτή αναφέρεται στα *res publica* δεν ολοκληρώνεται με τον ορθολογισμό της, αλλά με το ήθος της. Εσύ, φίλε Jacques POOS, κινούμενος, όπως όλοι μας, σε μία τρικυμισμένη πολιτική με πάθη, με συμφέροντα, με προσπάθειες επιρροών, παραμένεις αταλάντευτος σ' αυτό, που κρίνεις δίκαιο για τους Λαούς και τους Ανθρώπους.

Υπήρξες, όπως μόλις ανέφερα, ο μεγάλος Εισηγητής για το δυσχερέστατο πρόβλημα της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν χρειάζεται μπροστά σε τέτοιο ακροατήριο να αναλύσω, ούτε τις δυσχέρειες, ούτε τις ευαισθησίες, που σημάδεψαν το πρόβλημα αυτό. Τα σχετικά σου κείμενα είναι μνημεία, είναι υποδείγματα, είναι διδασκαλία. Η σκέψη σου οδηγήθηκε αταλάντευτα και αυστηρά με γνώμονα τις προϋποθέσεις της ειρηνικής συμβίωσης των δύο Κοινοτήτων, της ελληνικής πλειοψηφίας και της τουρκικής μειοψηφίας. Στάθηκες αμετακίνητος στην έννοια του ενός κράτους και στην έννοια της λειτουργικότητας αυτού του ενός κράτους, κι έτσι οδήγησες το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε ιστορικές τοποθετήσεις, που στάθηκαν εμπόδιο στον πολιτικό και θεσμικό παραλογισμό. Η σχετική σου Έκθεση αναβάθμισε ηθικά την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Πολιτεία μας σοφά έπραξε όταν σε είχε τιμήσει με την ανώτατη τιμητική διάκριση, που μπορεί να απονείμει, δηλαδή με τον «Μεγαλόσταυρο του Τάγματος της Τιμής».

Σήμερα, ως Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου και ειδικότερα ως μέλος του Τμήματος Δικαίου, αισθάνομαι υπερήφανος, που οι συνάδελφοί μου σε καθιστούν μέλος της ακαδημαϊκής μας οικογένειας.

Η αναγόρευση μίας προσωπικότητας σε Επίτιμο Διδάκτορα αποτελεί την μέγιστη ακαδημαϊκή αναγνώριση για τον τιμώμενο.

Όμως, με τις επιλογές που κάνει ένα Πανεπιστήμιο δίνει και το μέτρο της δικής του ποιότητας. Κατά τούτο, τελειώνοντας τον έπαινό μου για σένα δεν μπορώ να παραλείψω να εκφράσω προς το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, προς το Τμήμα Δικαίου και την Πρόεδρό του, προς την Σύγκλητο, προς τις Πρυτανικές Αρχές και προς τον Πρύτανη τον έπαινο, που ανήκει και σε αυτούς.

Η αναγόρευση του Jacques POOS σε επίτιμο Διδάκτορα του Πανεπιστημίου μας, συνιστά και δική μας καταξίωση.

Προσωπικά οφείλω βαθύτατες ευχαριστίες προς το Τμήμα Δικαίου, που μου ανέθεσε την διατύπωση και την εκφώνηση του σημερινού ακαδημαϊκού επαίνου, αλλά και προς τον κύριο Πρύτανη, που ευδόκησε να εγκρίνει την σχετική απόφαση του Τμήματος.